

Parlamentul României
Camera Deputaților

Deputat Mădălin BORȘ
Circumscripția nr.36 Teleorman

EXPUNERE DE MOTIVE

1. Titlul proiectului actului normativ

Propunere legislativă pentru completarea Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012

2. Motivul emiterii actului normativ

Riscurile de securitate cibernetică din sectorul energetic pot afecta în mod negativ confidențialitatea informațiilor prelucrate în construcția și exploatarea instalațiilor de energie din surse regenerabile și pot afecta capacitatea operatorului de a păstra controlul operațional al instalației. Instalațiile de energie din surse regenerabile se confruntă cu un set larg de riscuri potențiale de securitate cibernetică legate de lanțul de aprovizionare, cum ar fi indisponibilitatea comunicațiilor (TIC), a produselor, serviciilor sau proceselor din lanțul de aprovizionare sau atacuri cibernetice inițiate de actori din lanțul de aprovizionare, inclusiv de către state rău intenționate.

Acest aspect a fost dezbătut și la nivelul Uniunii Europene, rezultând atât recomandări ale acesteia adresate diferitelor persoane interesate, cât și, cel mai recent, The Net Zero Industry Act care prevede că o anumită parte a licitațiilor pentru anumite tehnologii de energie din surse regenerabile trebuie să includă: i) criterii de precalificare privind conduita comercială responsabilă, securitatea cibernetică și securitatea datelor, precum și capacitatea de a livra proiectele integral și la timp; și ii) criterii de precalificare sau de atribuire pentru a evalua contribuția licitației la durabilitate și reziliență. Această inițiativă va preciza aceste criterii pentru a asigura aplicarea lor uniformă în întreaga UE.

Din perspectiva securității cibernetice, proiectul referit anterior asigură un nivel ridicat de securitate cibernetică și securitate a datelor în instalațiile de producere a energiei, fapt care este esențial pentru menținerea securității aprovizionării cu energie și a infrastructurii energetice critice.

În acest sens, pentru a se asigura că toți ofertanții abordează în mod corespunzător riscurile de securitate cibernetică și de securitate a datelor, licitațiile pentru desfășurarea de energie din surse regenerabile ar trebui să includă criterii de precalificare care să pună în aplicare măsuri de gestionare a riscurilor de securitate cibernetică și să se asigure că aceste măsuri sunt aplicabile produselor sau serviciilor TIC furnizate de furnizorii lor. Este necesară stocarea și prelucrarea datelor legate de exploatarea instalațiilor de energie din surse regenerabile în jurisdicții din afara Spațiului Economic European (SEE) care pot genera amenințări la adresa securității instalațiilor și a sistemului în ansamblu. Un nivel suplimentar de protecție a datelor de protecție este necesar pentru a asigura securitatea instalației și a întregului sistem în cazurile în care

Parlamentul României
Camera Deputaților

Deputat Mădălin BORȘ
Circumscripția nr.36 Teleorman

oferantul se află sub jurisdicția unei țări terțe solicitând ofertantului să raporteze informații privind vulnerabilitățile software sau hardware către autoritățile din țara terță respectivă, înainte de a se ști că acestea pot fi exploatare. În astfel de cazuri, ofertanții ar trebui să furnizeze un plan de securitate cibernetică justificat care să prezinte măsurile tehnice, operaționale și organizatorice pentru a garanta că datele utilizate sau generate în activitățile lor comerciale legate de licitație sunt stocate și prelucrate în SEE și nu sunt transferate în afara SEE. Este important ca un operator stabilit în SEE să mențină controlul operațional al instalației pentru a asigura supravegherea și aplicarea corespunzătoare a legislației UE în vederea garantării securității instalației și a sistemului în ansamblu.

Acest proiect are un articol dedicat securității cibernetice, articol al cărui conținut face referire la măsurile tehnice, operaționale și organizatorice prevăzute în Directiva (UE) 2022/2555 (NIS2) care a fost transpusă în legislația națională prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 155/2024 privind instituirea unui cadru pentru securitatea cibernetică a rețelelor și sistemelor informatice din spațiul cibernetic național civil. Măsurile menționate trebuie să vizeze gestionarea riscurilor, securitatea lanțului de aprovizionare și politicile de gestionare a vulnerabilităților.

În plus, subliniez că tranziția accelerată către o economie a energiei din surse regenerabile, a cărei expansiune este înlesnită de statele dezvoltate pentru înlocuirea energiei obținute din combustibili fosili, comportă un complex de riscuri specifice, inclusiv de natură ciberetică ori cu manifestare în planul securității cibernetice care potențează criticitatea preexistentă a infrastructurilor energetice din perspectivă economică, socială și pentru securitatea națională. Aceasta cu atât mai mult cu cât tehnologiile emergente converg către o nouă arhitectură a rețelei electrice, evoluând de la o structură centrată pe utilități la o rețea inteligentă distribuită, bazată pe sisteme energetice cyber-fizice.

În mod special, proliferarea agregării resurselor de energie distribuită – una din cele mai semnificative, accelerate și mai disruptive evoluții în cadru sub-sectorului energiei electrice, implică instalarea de către consumatori de energie și terți și conectarea la rețea a unui număr enorm de dispozitive inteligente – inclusiv din categoria internet of things – deținute și controlate de către aceștia și achiziționate de pe piața liberă, dispozitive de care depinde furnizarea unei varietăți tot mai mari de servicii de rețea, pe componenta gestionării generării de energie electrică și a sistemelor de stocare a acestora și până la agregări în scopuri de tranzacționare pe piețe alternative, automate și descentralizate de energie electrică.

În mod intrinsec, aceste dispozitive prezintă o dependență semnificativă de comunicarea și controlul digitale, fiind deci purtătoare de riscuri de securitate cibernetică în creștere, mai ales având în vedere tendința spre ubicuitate a unora dintre acestea, precum invertoarele – prezente în automobile electrice, turbine eoliene, panouri solare, stații de încărcare ș.a.

Minimizarea riscurilor legate de potențiala influență a unor actori ostili asupra sistemului energetic național al României contribuie la asigurarea independenței energetice a României și a rezilienței sistemului energetic național, drept pentru care prezentele reglementări, asigurând baza legală pentru introducerea viitoarelor reguli minimale de securitate cibernetică pentru sistemele și dispozitivele din domeniul energiei din surse regenerabile, intervin asupra cadrului

Parlamentul României
Camera Deputaților

Deputat Mădălin BORȘ
Circumscripția nr.36 Teleorman

normativ existent în sensul:

- asigurării integrării resurselor de energie distribuită cu protejarea stabilității și siguranței rețelei electrice și a sistemului energetic național.
- prevenirii accesului neautorizat la date și a controlului de la distanță a infrastructurilor energetice ce pot fi dobândite prin exploatarea unor vulnerabilități de securitate cibernetică ale dispozitivelor inteligente care îndeplinesc roluri precum cele de senzori, echipamente de management al informațiilor, comunicații sau control în cadrul sistemelor electronice dedicate gestionării generării, stocării și tranzacționării automatizate de energie electrică din surse regenerabile.

Precizez, de asemenea, faptul că Directoratul Național de Securitate Cibernetică (DNSC) este autoritatea competentă la nivel național pentru spațiul cibernetic național civil, precum și pentru gestionarea riscurilor și a incidentelor de securitate cibernetică, iar principala sa responsabilitate este asigurarea securității cibernetice a spațiului cibernetic național civil, în colaborare cu instituțiile și autoritățile competente. În acest sens, autoritatea competentă să reglementeze aspectele ce țin de securitatea cibernetică în domeniu este DNSC, care se va putea sprijini în activitatea sa de autoritățile competente conform cadrului de reglementare specific.

3. Efectele proiectului actului normativ asupra legislației în vigoare

În prezent, Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012 reprezintă cadrul de reglementare pentru desfășurarea activităților în sectorul energiei electrice și al energiei termice produse în cogenerare, în vederea utilizării optime a resurselor primare de energie și a atingerii obiectivelor de securitate energetică, competitivitate și dezvoltare durabilă în condiții de accesibilitate, disponibilitate și suportabilitate a prețurilor și cu respectarea normelor de siguranță, calitate și protecție a mediului. Acest act normativ tratează, într-un capitol dedicat, normele privind energia electrică produsă din surse regenerabile de energie. În acest sens, se găsește oportună completarea capitolului respectiv cu dispoziții care să permită elaborarea de norme de securitate cibernetică care să vizeze accesul la rețeaua electrică a energiei electrice produse din surse regenerabile.

Astfel, prin prezenta propunere legislativă se urmărește introducerea temeiului legal pentru viitoare norme de securitate cibernetică prin care să se asigure un mediu sigur din această perspectivă, prin care să se asigure o independență strategică, în timp ce este accelerată tranziția verde, în mod echitabil și competitiv.

De asemenea, prin prezenta se asigură armonizarea legislației naționale în domeniu cu prevederile și recomandările normelor europene, asigurând adoptarea direcției de reglementare trasate la nivelul UE, relevant în acest context fiind chiar proiectul pentru The Net Zero Industry Act menționat anterior.

ROMANIA

Parlamentul României
Camera Deputaților

Deputat Mădălin BORȘ
Circumscripția nr.36 Teleorman

Forma în vigoare	Forma propusă
Articolul 70 ANRE stabilește regulile tehnice și comerciale pentru dispecerizarea prioritară a energiei electrice produse din surse regenerabile de energie și în cogenerare de înaltă eficiență, în conformitate cu prevederile art. 12 din Regulamentul (UE) 2019/943, în măsura în care nu este afectat nivelul de siguranță a SEN, respectiv pentru preluarea energiei electrice produse în centralele de producere a energiei electrice din surse regenerabile de energie acreditate pentru aplicarea sistemului de promovare prin certificate verzi instituit prin Legea nr. 220/2008 având în vedere prevederile art. 27 alin. (3).	Articolul 70 ANRE stabilește regulile tehnice și comerciale pentru dispecerizarea prioritară a energiei electrice produse din surse regenerabile de energie și în cogenerare de înaltă eficiență, în conformitate cu prevederile art. 12 din Regulamentul (UE) 2019/943, în măsura în care nu este afectat nivelul de siguranță a SEN, respectiv pentru preluarea energiei electrice produse în centralele de producere a energiei electrice din surse regenerabile de energie acreditate pentru aplicarea sistemului de promovare prin certificate verzi instituit prin Legea nr. 220/2008 având în vedere prevederile art. 27 alin. (3).
Articolul 71 Criterii de promovare a energiei electrice produse din surse regenerabile și în cogenerare de înaltă eficiență (1) Criteriile de promovare a energiei electrice produse din surse regenerabile de energie au în vedere următoarele: a) atingerea țintei naționale privind ponderea energiei electrice produse din surse regenerabile de energie; b) compatibilitatea cu principiile concurențiale de piață; c) caracteristicile diferitelor surse regenerabile de energie și tehnologiile de producere a energiei electrice; d) promovarea utilizării surselor regenerabile de energie în cel mai eficient mod. d) promovarea utilizării surselor regenerabile de energie în cel mai eficient mod, astfel încât să se obțină cel mai mic preț la consumatorul final. (2) Criteriile de promovare a energiei electrice produse în cogenerarea de înaltă eficiență au în vedere următoarele: a) asigurarea accesului la schemele de sprijin, în condițiile acoperirii costurilor justificate aferente cogenerării de înaltă eficiență; b) caracteristicile diferitelor tehnologii de producere a energiei electrice în cogenerare; c) promovarea utilizării eficiente a combustibililor; d) asigurarea protecției mediului, prin reducerea emisiilor poluante față de producerea separată a energiei electrice și termice.	Articolul 70¹ Reguli de securitate cibernetică pentru accesul la rețea pentru energia electrică produsă din surse regenerabile și în cogenerare de înaltă eficiență. Directoratul Național de Securitate Cibernetică, în virtutea calității sale de autoritate competentă la nivel național pentru spațiul cibernetic național civil, precum și pentru gestionarea riscurilor și a incidentelor de securitate cibernetică conform dispozițiilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 104/2021 privind înființarea Directoratului Național de Securitate Cibernetică, stabilește reguli tehnice de securitate cibernetică prin ordin al Directorului Directoratului Național de Securitate Cibernetică pentru accesul garantat la rețelele electrice și dispecerizarea prioritară a energiei electrice produse din surse regenerabile de energie și în cogenerare de înaltă eficiență, cât și pentru accesul prioritar la rețelele electrice și dispecerizarea prioritară a energiei electrice produse din surse regenerabile de energie și în cogenerare de înaltă eficiență în centrale cu puteri instalate mai mici sau egale cu 1 MW, în măsura în care nu este afectat nivelul de siguranță a SEN. Articolul 71 Criterii de promovare a energiei electrice produse din surse regenerabile și în cogenerare

ROMANIA

Parlamentul României
Camera Deputaților

Deputat Mădălin BORȘ
Circumscripția nr.36 Teleorman

	de înaltă eficiență (1) Criteriile de promovare a energiei electrice produse din surse regenerabile de energie au în vedere următoarele: a) atingerea țintei naționale privind ponderea energiei electrice produse din surse regenerabile de energie; b) compatibilitatea cu principiile concurențiale de piață; c) caracteristicile diferitelor surse regenerabile de energie și tehnologiile de producere a energiei electrice; d) promovarea utilizării surselor regenerabile de energie în cel mai eficient mod. d) promovarea utilizării surselor regenerabile de energie în cel mai eficient mod, astfel încât să se obțină cel mai mic preț la consumatorul final. (2) Criteriile de promovare a energiei electrice produse în cogenerarea de înaltă eficiență au în vedere următoarele: a) asigurarea accesului la schemele de sprijin, în condițiile acoperirii costurilor justificate aferente cogenerării de înaltă eficiență; b) caracteristicile diferitelor tehnologii de producere a energiei electrice în cogenerare; c) promovarea utilizării eficiente a combustibililor; d) asigurarea protecției mediului, prin reducerea emisiilor poluante față de producerea separată a energiei electrice și termice.
--	---

În numele inițiatorilor:

dep. Mădălin BORȘ - PSD

SEN. ELAVOIU CATANA - PSD

LISTĂ SEMNĂTURI SUSȚINĂTORI PROPUNERE LEGISLATIVĂ

**LEGE pentru completarea Legii energiei electrice și a gazelor naturale
nr. 123/2012**

NR.	PARLAMENTAR	PARTID	SEMNĂTURĂ
1.	BRINCEANU VICTOR FLORENTIN	P.S.D	
2.	LAPUȘAN REMUS	P.S.D	
3.	VUȘCAN VOICU	P.S.D	
4.	BAN ADRIAN	P.S.D	
5.	SAMOILĂ ION	P.S.D	
6.	CONSTANTINESCU SERGIU	P.S.D	
7.	MATICĂESCU MIRELA FLORENTA	P.S.D	
8.	CHIRIAC VIRGIL ALIN	P.S.D	
9.	BURDUȘA SEBASTIAN- IOAN	P.N.L	
10.	MANTA CLAUDIU	P.S.D	
11.	TOAȘ IULIU	P.S.D	

12.	OIOBTEA RAZVAN	PSD
13.	CINDERBANY CIPRIAN	PSD
14.	ENE CORINA	PSD
15.	CACIU ADRIAN	PSD
16.	COMOCARU BOGDAN	PSD
17.	Popo Florinel	PSD
18.	Ghigiu Alexandru Mihai	PSD
19.	MIHALCEA SILVIA	PSD
20.	MILIA MARIAH	PSD
21.	Iungu Romeo	PSD
22.	Neulasescu Laurentiu	PSD
23.	HAGIU AUGUSTIN	PSD
24.	Bucur Adriana Dana	PSD
25.	MITITELU ENARA - TATIAN	PNL